

6.09.2024
589/24

საქართველოს კომუნიკაციების
ეროვნული კომისიის თავმჯდომარეს
ბატონ კახი ბექაურს

ბატონო კახი,

შპს „სელფი მობაილ“-ი გაცნო საქართველოს კომუნიკაციების კომისიის მიერ 2024 წლის 5 აგვისტოს N გ-24-23/339 გადაწყვეტილებას, რომლითაც კომისიამ დაიწყო საჯარო ადმინისტრაციული წარმოება მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების მიზნით. აღნიშნული ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში, 2024 წლის 9 აგვისტოს კომისიის მიერ გამოქვეყნებულ იქნა მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტი (შემდგომში „პროექტი“), რის შესახებაც წარმოგიდგინებ ჩვენს მოსაზრებას:

1 საკითხი:

უპირველესად უნდა აღვნიშნოთ, რომ ზემოთხსენებული პროექტით გათვალისწინებული 1 მჰც ფასი 2023 წელს გამოცხადებული აუქციონით გათვალისწინებულ ფასთან შედარებით საშუალოდ 5-ჯერ გაზრდილია, იხ. ცხრილი N1.

ცხრილი N1:

სიხშირული დიაპაზონი	2023 წელი მჰც სპექტრის ღირებულება (ლარი)/1 მჰც	2024 წელი მჰც სპექტრის ღირებულება (ლარი) /1 მჰც
800	741 000	2 373 585
700	363 000	2 062 560
3400-3700	52 000	278 133
2600	27 000	183 429

ასეთვე, გვინდა თქვენი ყურადღება გავამახვილოთ ზემოაღნიშნული პროექტითა და 2023 წლის აუქციონის გამოცხადების გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული ერთი და იმავე კომბინირებული ლოტების ფასების შედარებაზე, საიდანაც იკვეთება, რომ ახალი პროექტით კომბინირებული ლოტების ფასი დაახლოებით 10-ჯერ გაზრდილია 2023 წლის აუქციონის ფასთან შედარებით. იხ. ცხრილი N2:

ცხრილი N2

კომბინირებული ლოტი	2023 წელი კომბინირებული ლოტის ღირებულება (ლარი)	2024 წელი კომბინირებული ლოტის ღირებულება (ლარი)
700-10 მჰც (2X5 მჰც) 3400-3700 - 50 მჰც	2 656 700	27 625 800

ჩვენი მხრიდან დეტალურად იქნა შესწავლილი 2020 წლის ნოემბერში გამოქვეყნებული 5G აუქციონის პირობები და ვალდებულებები, რომელიც შევადარეთ 2024 წელს გამოქვეყნებული მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტის თანმხლებ დოკუმენტს - ე.წ. Pricing analysis პირობებს და გვინდა ხაზი გავუსვათ, რომ თვალმისაცემი და გაუგებარია კომბინირებული ლოტების ფასების 10-ჯერ გაძვირება, ხოლო ცალკე მდგომი ლოტების ფასების შემთხვევაში, მათი 5-ჯერ გაძვირება.

ასევე უნდა აღვნიშნოთ, რომ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ 2020 წლის ნოემბერში საკონსულტაციო რეჟიმის ფარგლებში გამოაქვეყნა საკონსულტაციო დოკუმენტი „5G აუქციონის პირობები და ვალდებულებები“, სადაც კომისიამ გამოაქვეყნა 5G სიხშირეების სავარაუდო ფასები. 3 წლიანი კონსულტაციების შემდგომ, 2023 წელს აუქციონის გამოცხადებისას კომისიამ იხელმძღვანელა 2020 წლის საკონსულტაციო დოკუმენტით გამოქვეყნებული ფასებით. ამჯერად კი, კომისიამ მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტი სრულიად ახალი და განსხვავებული ფასებითა და ვადებით გამოაქვეყნა 2024 წლის 9 აგვისტოს, დაინტერესებულ მხარეებს კი პოზიციის წარსადგენად მხოლოდ მიმდინარე წლის 6 სექტემბრის ჩათვლით მისცა ვადა, რაც ერთ თვეზე ნაკლებია პერიოდია, ხოლო ამავე პროექტით აუქციონის ჩატარების თარიღებად განსაზღვრა 2024 წლის 9, 10, 11 და 12 ოქტომბერი.

ჩვენთვის გაუგებარია, რამ გამოიწვია კომისიის მიდგომის ცვლილება საკონსულტაციო პერიოდის შემცირებასთან დაკავშირებით, კერძოდ 2023 წლის აუქციონის გამოცხადებას წინ უძღვოდა საკონსულტაციო პერიოდი, რომელიც შეადგენდა ორწელიწადნახევარს, რა პერიოდშიც ყველა დაინტერესებულ მხარეს შეეძლო მომზადებულიყო აუქციონისთვის, დაეგემა და განეხორციელებინა ლიცენზიების შესაძენად საჭირო ინვესტიციების მოზიდვა, ხოლო მიმდინარე წლის აგვისტოში გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტით, დაინტერესებულ მხარეს ეძლევა თვეზე ნაკლები დრო გადაწყვეტილების მისაღებად, შესაბამისი მრავალ მილიონიანი ინვესტიციების მოსაზიდად და აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად, მითუმეტეს იმ დამატებითი სირთულის გათვალისწინებით, რომ ფასები წინა აუქციონთან შედარებით 10-ჯერ არის გაზრდილი. მიგვაჩნია, რომ აღნიშნული მიდგომა ხელს არ უწყობს აუქციონის კონკურენტულ გარემოში ჩატარებას, ვინაიდან დროის სიმცირის გამო ზღუდავს დაინტერესებული მხარეების მხრიდან აუქციონის ფასებიდან გამომდინარე ბიზნეს ქეისების დამუშავების შესაძლებლობასა და მრავალ მილიონიანი ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობას. ასევე, კომისიის მიერ განსაზღვრული მოკლე ვადები და მკვეთრად გაზრდილი ფასები ზღუდავს პოტენციური მონაწილეების შესაძლებლობას, სათანადოდ მოემზადონ აუქციონისთვის, რაც გამოიწვევს კონკურენციის შემცირებას აუქციონზე, რაც შედეგობრივად ნაკლებად ეფექტური ექნება როგორც დარგისათვის, ასევე სახელმწიფოსათვის. აგრეთვე კომისიის მიდგომის მკვეთრი ცვლილება საკონსულტაციო პერიოდთან და ფასებთან დაკავშირებით ქმნის გაურკვევლობას ბაზარზე, რაც ართულებს გრძელვადიანი სტრატეგიული გეგმების შემუშავებასა და მრავალ მილიონიანი ინვესტიციების მოზიდვას.

გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ევროკავშირის ქვეყნებში 5G აუქციონების გამოცხადების პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ საშუალო მოსამზადებელი პერიოდი აუქციონის გამოცხადებიდან მის ჩატარებამდე მერყეობს 6 თვიდან - 9 თვემდე. ამასთან, ბევრ ქვეყანაში აუქციონის ოფიციალურ გამოცხადებას წინ უსწრებს ხანგრძლივი საკონსულტაციო პერიოდი. ევროპული გამოცდილება აჩვენებს, რომ ქვეყნები, რომლებმაც უზრუნველყვეს უფრო გრძელი მოსამზადებელი პერიოდი, ზოგადად უფრო წარმატებულ აუქციონებს ატარებდნენ კონკურენციისა და შემოსავლების თვალსაზრისით. ეს პრაქტიკა კიდევ ერთი დასტურია, რომ შპს „სელფი მობაილ“-ის მოთხოვნა აუქციონის გადავადების შესახებ არის სამართლიანი, არგუმენტირებული და მეტად სარგებლიანი, როგორც დაინტერესებული ოპერატორებისათვის, ასევე სახელმწიფოსთვის.

აღსანიშნავია, რომ შპს „სელფი მობაილ“ 2023 წელს შექმნილი 5G ლიცენზიების საფუძველზე ახორციელებს 5G ქსელის მშენებლობას, რაც მნიშვნელოვან ფინანსურ ინვესტიციებს მოითხოვს. დღეისათვის, შპს „სელფი მობაილ“-ს აშენებული აქვს 5G საბაზო სადგურები თბილისში, ქუთაისში, ბათუმში, ზუგდიდში, ბაკურიანსა და გუდაურში (აქვე აღვნიშნავთ, რომ აშენებული საბაზო სადგურების რაოდენობა 3-ჯერ აღემატება გავლილი პერიოდისთვის ლიცენზიით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს). კომპანიას მიმდინარე წელს დაგეგმილი აქვს კიდევ მრავალი 5G საბაზო სადგურის მშენებლობა, რისთვისაც უკვე გამოყოფილი აქვს შესაბამისი ფინანსური რესურსი, თუმცა, კომისიის მიერ ახლად დაგეგმილი რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების ჩატარება ასეთ მოკლე ვადებში და რაც მთავარია, 10-ჯერ გაძვირებული ფასებით, შპს „სელფი მობაილ“-ს აყენებს უკიდურესად არახელსაყრელ და არაკონკურენტულ მდგომარეობაში. ეს გარემოება პრაქტიკულად გამორიცხავს კომპანიის შესაძლებლობას, ფინანსურად მოემზადოს დაგეგმილ 5G აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად.

ასეთი მიდგომა მნიშვნელოვნად ზღუდავს კონკურენციას აუქციონზე, რაც პირდაპირ ეწინააღმდეგება აუქციონის ჩატარების დეკლარირებულ მიზანს - მაქსიმალურად უზრუნველყოს კონკურენტული გარემოს არსებობა. ეს სიტუაცია ბალებს კითხვებს კომისიის გადაწყვეტილების სამართლიანობაზე.

გვინდა შეგახსენოთ, რომ კომისიამ 2022 წლის 13 იანვარს, ცვლილება შეიტანა „რადიოსიხშირული სპექტრით ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის უფლების მოსაპოვებლად აუქციონის გამართვის დებულების დამტკიცების შესახებ“ კომისიის 2005 წლის 12 დეკემბრის №13 დადგენილებაში, რომლის მიხედვითაც თუ სიხშირული რესურსის სავარაუდო ღირებულების დადგენა ხდება ე.წ. ბენჩმარკინგისა და ბიზნესმოდელირების მეთოდოლოგიით, სიხშირული რესურსის საწყისი ფასის განსაზღვრისას უპირატესობა ბიზნესმოდელირებას ენიჭება. გთხოვთ, განგვიმარტოთ რით არის განპირობებული კომისიის მხრიდან აღნიშნული მიდგომის ცვლილება ახლად დაგეგმილი რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების საწყისი ფასის განსაზღვრისას.

ყოველივე ზემოაღნიშნული ფაქტორის გათვალისწინებით, გთხოვთ განიხილოთ ახლად დაგეგმილი რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების საწყისი ფასის გადახედვა და აუქციონების საწყისი ფასის განსაზღვრისას გამოიყენოთ ბიზნესმოდელირების მეთოდი, ასევე განახორციელოთ პროექტით გათვალისწინებული აუქციონის თარიღის გადაწევა გონივრული ვადით, ევროპაში არსებული პრაქტიკის გათვალისწინებით. ეს პერიოდი დაინტერესებულ ავტორიზებულ პირებს საშუალებას მოგვცემს, შევიმუშაოთ დეტალური და რეალისტური ბიზნეს გეგმა და მოვიზილოთ საჭირო ინვესტიციები.

2 საკითხი

ჩვენს მიერ შედარებულ იქნა 2023 წელს 6 ივლისს გამოცხადებული მრავალლიცენზიანი აუქციონების პირველი 4 კომბინირებული ლოტის და 2024 წლის 9 აგვისტოს კომისიის მიერ გამოქვეყნებული, მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტით გათვალისწინებული კომბინირებული ლოტების დაფარვის ვალდებულებები,

რომლებიც ერთმანეთისგან არ განსხვავდება. რაც შეეხება 2023 წლის 6 ივლისს გამოცხადებული მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი აუქციონების პირობებს, მათ შესაბამისად კომბინირებული ლოტების მიმართ გამოყენებულ იქნა 40%-იანი ფასდაკლება, ლიცენზიებით გათვალისწინებული დაფარვის ვალდებულების სანაცვლოდ.

მიგვაჩნია, რომ 2024 წლის 9 აგვისტოს კომისიის მიერ გამოქვეყნებულ მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების შესახებ გადაწყვეტილების პროექტში უნდა შევიდეს ცვლილება და გათვალისწინებულ იქნას სულ მცირე 40% ფასდაკლება მსგავსად 2023 წლის 6 ივლისს გამოცხადებული მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების პირობებისა.

3 საკითხი

2024 წლის 22 ივლისს შპს „სელფი მობაილ“-მა კომისიას მიმართა თხოვნით, გამოცხადებულიყო აუქციონი მიწისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურებების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიის მისაღებად, რადიოსიხშირული სპექტრის სიხშირული რესურსზე, კერძოდ 40 მჰც (2X20 მჰც), 1920-1925მჰც 2110–2115მჰც და 1965-1980მჰც 2155-2170მჰც სიხშირეებზე. აღნიშნული მომართვის საფუძველი იყო შპს „სელფი მობაილ“-ის სურვილი და შემხვედრი საჭიროება გააფართოვოს და გააუმჯობესოს თავისი 4G ქსელი, რათა მომხმარებლებს შესთავაზოს კონკურენტული და მაღალი ხარისხის 4G ინტერნეტი.

დღეის მდგომარეობით, შპს „სელფი მობაილი“ განიცდის რადიო სიხშირული სპექტრის უკმარისობას 4G ქსელის გაუმჯობესებისათვის, რის გამოც ჩვენს კომპანიას სამომავლოდ შეექმნება პრობლემა დააკმაყოფილოს მზარდი 4G ინტერნეტის მოხმარება, რაც პრობლემას შეუქმნის უსადენო/მობილურ ბაზარზე გრძელვადიანი კონკურენციის უზრუნველყოფის საკითხს.

„ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში კონკურენციის უზრუნველყოფის მიზნით, კომისიის დასაბუთებული გადაწყვეტილებით, რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის უფლება შეიძლება შეუზღუდოს პირს, რომელიც აუქციონის გამოცხადების მომენტისათვის დამოუკიდებლად ან/და მასთან ურთიერთდამოკიდებულ (აფილირებულ) პირებთან ერთად არის, ან აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში გახდება რადიოსიხშირული ზოლის კონკრეტულ მონაკვეთზე (რადიოსიხშირულ დიაპაზონზე) ან მსგავსი მახასიათებლების მქონე რადიოსიხშირული ზოლის კონკრეტული მონაკვეთების (რადიოსიხშირული დიაპაზონების) ერთობლიობაზე აუქციონის გამოცხადების შესახებ კომისიის გადაწყვეტილებით განსაზღვრული რადიოსიხშირული რესურსის მაქსიმალურ ოდენობაზე მეტის მფლობელი. ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო ნორმის საფუძველზე, რადიოსიხშირული რესურსის მაქსიმალური ოდენობა, შესაძლებელია დადგინდეს, როგორც რადიოსიხშირული ზოლის კონკრეტული მონაკვეთის (რადიოსიხშირული დიაპაზონის) ფარგლებში, ასევე მსგავსი მახასიათებლების მქონე რადიოსიხშირული ზოლის კონკრეტული მონაკვეთების (რადიოსიხშირული დიაპაზონების) ერთობლიობისათვის. მსგავსი მახასიათებლების მქონე რადიოსიხშირული ზოლის კონკრეტული მონაკვეთების (რადიოსიხშირული დიაპაზონების) ერთობლიობა უნდა მოიცავდეს ისეთი სახის რადიოსიხშირულ დიაპაზონებს, რომელთა გამოყენებაც შესაძლებელია ერთი და იმავე ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების მისაწოდებლად;

როგორც თქვენთვის ცნობილია, 2100 მჰც დიაპაზონში:
მაგთიკომს გააჩნია - 30 მჰც
სილქნეტს - 30 მჰც
სელფი მობაილს - 20 მჰც

ხოლო, 800/900/1800/2100 მჰც დიაპაზონებში ჯამურად:

მაგთიკომს გააჩნია- 126.2 მჰც
სილქნეტს- 123.4 მჰც
სელფი მობაილს -80.98 მჰც

მაგთიკომსა და სილქნეტს, სელფი მობაილთან შედარებით სათითაოდ 50% მეტი სიხშირე გააჩნიათ 2100მჰც დიაპაზონში.

უსადენო/მობილურ ბაზრის სეგმენტზე კონკურენციის მისაღებ მინიმალურ დონეს წარმოადგენს მინიმუმ სამი ოპერატორისათვის კონკურენტული სამოქმედო პირობების შექმნა, რომ მოცემული აუქციონის ფარგლებში განსაზღვროს ისეთი სახის დასაშვები რადიოსიხშირული რესურსის მაქსიმალური ოდენობა, რომელიც საშუალებას მისცემს მინიმუმ სამ ქსელურ ოპერატორს, კონკურენტული უსადენო/მობილური მომსახურება შესთავაზოს აბონენტებს.

აუცილებელია, რადიოსიხშირული რესურსის მაქსიმალური ოდენობის დადგენისას გათვალისწინებულ იქნას საქართველოში ჰარმონიზებულ დიაპაზონებში, სულ არსებული (ხელმისაწვდომი) რესურსი, კერძოდ ლიცენზიის მფლობელების სარგებლობაში არსებული რადიოსიხშირული რესურსი, აუქციონის ფარგლებში ხელმისაწვდომი რესურსი, ისევე, როგორც ის თავისუფალი რესურსი, რომლის აუქციონზე გამოტანაც შესაძლებელია აუქციონის გამოცხადების მომენტისათვის.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე მიგვაჩნია, რომ მიღებულ უნდა იქნეს სამართლიანი და დასაბუთებული გადაწყვეტილება, მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების ფარგლებში აუქციონზე გასაყიდად გამოტანილ იქნას 1920-1925მჰც 2110–2115მჰც და 1965-1980მჰც 2155-2170მჰც სიხშირეები ჯამში 40 მჰც და აგრეთვე 2100მჰც დიაპაზონში ან/და 800/900/1800/2100 მჰც დიაპაზონებში დასადგენი რადიოსიხშირული რესურსის მაქსიმალური ოდენობის (ე.წ. Spectrum Cap) შესახებ, სადაც გათვალისწინებული იქნება უსადენო/მობილურ ბაზარზე რადიოსიხშირული რესურსის მართვის კუთხით საერთაშორისო გამოცდილება და საქართველოს ბაზარზე რადიოსიხშირეების განაწილების კუთხით არსებული მდგომარეობა, რაც თავის მხრივ, უზრუნველყოფს ინფრასტრუქტურულ დონეზე კონკურენციის ხელშეწყობასა და შემდგომ განვითარებას. ასევე, სამართლიანად და მიზანშეწონილად მიგვაჩნია კომიის მიერ გამოყენებულ იქნას 2014 წელსა და 2023 წელს გამოყენებული მიდგომა სიხშირული სპექტრის განაწილებისათვის, როდესაც ე.წ. Spectrum Cap-ის ოდენობა წარმოადგენდა შესაბამის დიაპაზონში მთლიანი სიხშირის მოცულობის 1/3-ს თითოეული მობილური ოპერატორისათვის.

შპს „სელფი მობაილ“
იურიდიული სამსახურის უფროსი
ირაკლი ესართია